

Değini:

*ESA, Mass Media and
Communications Research Network
Seminar on Current Research*

3-5 Kasım 2006, Antalya-Türkiye

2006 Kasım ayı iletişim bilimleri çalışmaları açısından çok hareketli geçti. Sırasıyla, 1-3 Kasım 2006'da İstanbul'da Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi'nin düzenlediği "Yeni İletişim Ortamları ve Etkileşim Uluslararası Konferansı", 3-5 Kasım 2006'da yine İstanbul'da yapılan ve BİA'nın organize ettiği "Uluslararası Bağımsız Medya Forumu", 3-4 Kasım 2006 tarihleri arasında Ankara'da UNESCO Milli Komitesi ve Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi'nin ortaklaşa düzenledikleri "Uluslararası Medya ve Etik Sempozyumu", Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi tarafından evsahipliği yapılan ve Antalya, Manavgat'ta 3-5 Kasım 2006 tarihleri arasında gerçekleştirilen Avrupa Sosyoloji Derneği'nin (*European Sociological Association, ESA*) medya alanında çalışan akademisyenleri bir araya getirdiği Medya ve İletişim Araştırmaları Ağı'nın (*Mass Media and Communications Research Network*) "Seminar on Current Research" başlıklı bu yılki toplantısı ve son olarak da 13-14 Kasım 2006'da Eskişehir'de gerçekleştirilen, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi'nin düzenlediği "3. Ulusal İletişim Öğrencileri Sempozyumu" gerçekleştirilen önemli etkinliklerdi. Neredeyse eşzamanlı geçen ve uluslararası nitelikte olan bu etkinliklerde, akademisyenler, uygulayıcılar ve iletişim öğrencileri buluşarak seslerini ve sözlerini çoğalttılar.

Yukarıda sözünü ettiğim "Seminar on Current Research" isimli toplantıya ilişkin değerlendirmeye geçmeden önce, *ESA* ve *Mass Media and Communications Research Network* hakkında birkaç söz

**Günseli Bayraktutan
Sütcü**
*Başkent Üniversitesi
İletişim Fakültesi*

söylemek gerekirse, ESA'nın 1992 yılında sosyologlarca kurulmuş ve çeşitli alt başlıklarda çalışma gruplarına sahip bir organizasyon olduğunu belirtmeliyim. Bu alt başlıklardan bazıları, tüketim sosyolojisi, toplumsal hareketler, bilim ve teknoloji, çevre ve toplum araştırma gruplarıdır. Medya ve iletişim araştırmaları ağı da bu araştırma alt gruplarından birisidir. Antalya, Manavgat'ta gerçekleştirilen toplantı da medya ve iletişim araştırma ağının organize ettiği bir toplantıydı ve "Seminar on Current Research" başlığını taşıyordu. İletişim araştırmalarının/araştırmacılarının gündeminde nelerin olduğuna ilişkin bu başlık, iletişim araştırmacılarının ne tür konuları çalışma alanlarına dahil ettiklerini öğrenmeye niyetlenilmiş bir girişimi vurgulamaktadır.

Beş ayrı ülkeden toplam onüç bildirinin sunulduğu toplantıda iletişim araştırmacıları, tüm dünyada 1980'lerde başlayarak etkili olan bir dönüşümün farklı ve birbirini tamamlayan yansımalarını tartıştılar. Bu bağlamda, toplantıyı tanımlayacak anahtar başlıklar, küreselleşmenin görsel kültüre, müzik endüstrisine ve popüler kültüre etkileri, gelişen yeni medya dolayımı kullanım pratikleri ve hareketlilikler, neoliberal politikaların felsefesi ve kuramsal tartışmalar, alternatif oluşumlar/hareketler ve alternatif medya, medya temsilleri (özellikle kadınlar, çocuklar bağlamlarında) ve etik tartışmaları olarak sıralanabilir.

Birinci oturumda Peter Ludes, "Key Visuals" isimli araştırma grubunun Castells'e atfen ağ toplumu tartışmalarının önemli bir ekşiği olarak ortaya koyduğu görsel boyutun tartışılmasını sunarken; kimi görsel mesajların bizleri nasıl bir ağ oluşumuna dahil ettiklerini ve ürettikleri küresel kültürü çeşitli görsel malzemeler üzerinden tartıştı. Aynı oturumda Süheyla Kırca Schroeder, küresel kültür akışını ve yeni kültürel formların ortaya çıkışını müzik endüstrisi üzerine yoğunlaşarak ve küresel müzik endüstrisindeki gelişmeler karşısında yerel/ulusal müzik endüstrisinin tepkisini de irdeleyerek sundu. Gamze Yücesan-Özdemir, Levent Cantek ve Funda Şenol Cantek ile birlikte gerçekleştirdiği çalışmada neoliberal politikalar etkisinde 1980'lerden sonra medyada gerçekleşen dönüşümleri, medyada neoliberal yurttaşın nasıl inşa edildiği sorusu/sorunu üzerinde yoğunlaşarak ele aldı.

Başka bir oturumda, Oğuzhan Taş ağ toplumunda *hacker* etiği ve *hacktivisim* kavramlarını ele aldı ve bu kavramlar çerçevesinde yapılan tartışmaların, ağ toplumunun egemen işleyişine alternatif bir işleyişi mümkün kılıp kılamayacağını sorguladı. Aynı oturumda, Ülkü Doğanay, Eser Köker ile birlikte yaptıkları araştırmada radikal, alternatif medyaya dair iletişim bilimleri içerisindeki bilgi eksikliğini ortaya koyarak, iletişim araştırmalarındaki politik önceliklerin gözden geçirilmesi gerektiğini öne sürdü.

Bir diğer oturumda, medya çalışmaları ekseninde gençler ve çocuklar konu edildi. Günseli Bayraktutan Sütçü ve Mutlu Binark'ın ortak çalışmaları, yeni orta sınıf gençliğinin yeni medya kullanım pratiklerine ve geliştirdikleri kültürel örüntülere odaklıydı. Christina Ponte ve Sofia Leitão ortak çalışmalarında Portekiz'de ve 18 ayrı AB üyesi ülkede uygulanan iki araştırma projesini sunarak, gençlerin ve çocukların medyada temsiliyle ilgili sorunları, medyada ele alınan kimi konuların bu gruplarca nasıl anlamlandırıldıklarını sergilemeye çalıştı.

İkinci gün oturumlarının ilkinde Sarah Barnard ve Peter Golding, İngiliz okuyucusu için üretilen Avrupa Birliği haberlerinin üretim sürecini ve okuyucularda yarattığı Avrupa Birliği imgesini ele aldıkları araştırmalarını sundu. Emre Gökalp ise Türk spor basınında milli futbol maçları dolayısıyla hem AB ile özdeşleşme hem de Avrupa'yı "öteki" olarak kurgulama süreçlerini tartıştı. Her iki çalışmada da stereotipik temsiller ile tabloid gazetecilik örnekleri üzerinde duruldu. Tuğba Asrak Hasdemir ise çalışmasında Bilgi Edinme Hakkı Kanunu çerçevesinde Türkiye ve Avrupa uygulamalarını karşılaştırarak bu kanun bağlamında yönetim, yurttaşlık ve iletişim kavramlarını tartıştı.

Toplantının son oturumunda ise, Mirjana Kristovic, medya sistemlerinin postkomünist dönüşümlerinin kuramsallaştırılmasında eleştirel sosyolojik yaklaşımın yerini, küreselleşme, neoliberalizm ve kapitalizm tartışmaları çerçevesinde irdeledi. Carla Baptista, Portekiz basınında cinsiyet temsillerini ele alan çalışmasında "kadınlık" söylemini ve "kadın sorunlarını" medya bağlamında tartıştı. Son olarak da Serpil Aygün Cengiz ulusal basındaki intihar ve/veya intihar girişimi konulu haberlerin taşıdığı etik sorunlar ele aldı.

Konferansa katılımın görece az olması, konferans salonunda gerçekleştirilen sunumların ve sunum sonrası tartişmaların verimli olmasına olanak sağladı. Ayrıca sunumların dışında geçirilen ortak zamanlarda da tanışma, akademik ilgi alanlarını paylaşma ve farklı kültürleri tanıma imkanı bulundu. Sunumlarda ve sunumlardan arta kalan zamanlarda neoliberal politikaların benzer stratejiler ve mekanizmalar yoluyla farklı ülkelerde nasıl benzer etkiler yarattığı değerlendirildi. Ev sahibi kurum olan Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi'nin đretim yeleri Doç. Dr. Mine Gencil Bek ve Yrd. Doç. Dr. Abdlrezak Altun'un emekleri ve sağladıkları pozitif ortamın bu verimli tartişmalarda payının ve etkisinin büyük olduğunu belirtmek gerekir.

ESA'nın yıllık toplantılarının sekizincisi Glasgow'da "atışma, Yurttaşlık ve Sivil Toplum" başlığıyla 3-6 Eylül 2007 tarihlerinde gerçekleştirilecektir. 27 şubat 2007 tarihine kadar bildiri zeti gönderilebilecek toplantı için detaylı bilgi aşağıdaki adresten alınabilir:

<http://www.esa8thconference.com>